

Oglas, pripremljen i objavljen na temelju
članaka u računajućem časopisu ili po dogovoru.

Novač za predobjavu, oglase itd.
djelu se napuštanom ili polač-
nim polj. Ažudonice u Beču
za administraciju lista u Pulu.

Kod narudžbe valja točno oz-
načiti ime prezime i nazivlje-
će poštne preduvjek.

Tko list na vremenu ne primi,
neka to javi odpravnici u
otvorenom platu, za koji će
se plaća poštara, ako se iz-
vana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 217849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mabulja. — U nakladi tiskare Legion i dr. prije J. Krmptić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Groder br. 1, II. krt.).

Glavna godišnja skupština Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru.

(Nastavak.)

Velećenjem gospodje i gospodjice,
veleštvenom gospodo!

Godina je dana, što smo proslavili
nasu pobjedu u Istri — pobjedu u toliko
u koliko smo pokazali i prijateljem i ne-
prijateljima, da smo mi, Hrvati i Slovenci
u protečnoj večini u Istri, da se nas sade
priznaje i u Poreču i u Trstu i u Beču,
te se s nama računa. To je pokazala i
želje c. k. vlade, nam ne baš prijazna i
gospode Talijsana, da se napravi novi iz-
borni red za pokrajinu. Taj je već potvr-
djen, zakon je, i po njem će se birati novo
pokrajinsko zastupstvo, novi sabor. Birati
će se, gdje augusta, a već danas čine se
priprave za to.

Goji se nada, da će i Družba biti
olakšana, kad će jednom sastane novi sa-
bor i kad bude raspravljan proračun za
godinu 1909.

Sada još nejma toga. Družba je na-
vezana samo na dobrovornost Hrvata i
Hrvatica svih njihovih pokrajina.

Pomoću njihovom Družbi je i prošle
upravne godine kročila liep kornik napred.

Otvorila je 14 novih razreda. 2 u Ve-
likom Lošinju, 4 u Cresu gradu, koga se
je smatralo talijanskim, a gdje ima naša
škola već pre godine bar toliko djece,
koliko talijanska sa kakvih deset učiteljskih
sila. Nadalje otvorila je škole u Gabonjinu,
gdje su si sami ljudi sazidali školsku zgradu
u Ičići, u Rakitovcu, u Smoljanu, Svet-
vincentu, Banjalohu te 2 razreda u Puli.
Ova poslednja škola ima sad već 6 raz-
reda, 6 učitelja i učiteljice i blizu 400
djece. Krasno raste i to sve na jednoj
tački ovoga grada. Da je nam novaca,
koliko jih nemamo, pa da možemo ustro-
jiti škole u raznih djetlovih grada, onda bi
se vidjelo, koliko nas ovdje ima i kakva
je neistina, da je ovo talijanski grad.

(Posto su došli glasovi o nekaj de-
monstracijah i uslijed toga izašao vladin
zastupnik, rečao je predsjednik: Čujem,
da su se vani zbole nekakve demonstra-
cije. Ne bojte se ništa. Oni što su ih iz-
veli, kukavice su. Kad smo mi prolazili
sa parobroda, bilo ih je nešto s lijeve strane
kako smo isli, pak su samo zarohnjeli,
poput onih, što se valjuju u blatu. Bili
su, išli, jer su vidili nekoliko žandara i
redara. Proti došavšim s vikom, oglasili
su se, jer nisu vidjeli ni žandara ni redara,
ni naših ljudi iz Pule. Opetujom, ne bojte
se. Po tom proslidi:

Dok mi, koliko nas je, moramo pla-
ćati u cesarsko-kraljevsko blagajne za uz-
državanje tolikih talijanskih javnih i nekih
njomackih državnih škola, dokim moramo
doprinjati velike svote za zgrade njemač-
kih škola, pa za zgrade talijanskih škola
kojka je ona u Cresu, u Lošinju Malom,
kakve su ovdje u Puli; dokle doprinjatko
Hrvati i Hrvatice iz svih svojih pokrajina
dobrovoljne prinose za naše škole i za
naše zgrade, baš i u rečenih gradovima.
Inače nejma za nas obuke. Grozno je to,

za osvotom vadi najjače piće c. k. škole
i negativalni su onim, koji su njim
skim oblastim, koje ni u tom obziru ne
vrše svojih zakonom im određenih duž-
nosti napraviti našemu narodu.

Kod sabiranja za Družbu imadu za-
sluga: Naše podružnice, koje nek razvijaju
sve to veću djelatnost; Ćiril Metodki Zla-
dari u Zagrebu, koji smisljaju dan i noć;
kako da namoknu što većih svotu za Družbu,
naše, novine, koje prihodju prinos. Obi-
čaj, da se kod crkva, vjenčanja, smrti, daje
i sobira prinos, sve to više roste. I neka
i kod gospodskih stolova, i kod siromasnih
ognjišta. Svi, koliko nas ima, i bogatiji i
siromasniji, volja da doprinadaju po svo-
jih silah. Krausna se svota dobiva od dviju
gica, od cigaretnih papirica, od kave. Do-
bilo se je liepih svotu od zabava, što su
se priredile u krovit družbe u Zagrebu, u
Opatiji, gdje su se osim domaćih iskazali
Ričani i Sušćani, u Trstu i ovdje u Puli.

Svim, koji su bud kako doprineli za
Družbu, budi izrečena srđena hvala.

Prihod godine 1907. niješto je manji
od onoga 1906, ipak to ne znači, da bi
Družba nadzadovala. Godine 1906. bilo se
je dobito 25.000 K izvanredno od dviju
strana, od kojih se 1907. nije dobito ništa.
Redoviti prinos je porušao. Ako to ne is-
kazuje blagajnikovo izvješće, tražiti je uz-
rok, što su novine prinosu sabrane u go-
dini 1907. postale tek u godini 1908.

Od druge polovice godine 1907. smanjili
su se ponekle prinosi uslijed sablaž-
njivih odnosa, što su zavladali u Banovini.
Uslijed tih odnosa imamo mi Hrvati
i Dalmacie i Istre dužnost s jedne strane
da pomognemo žrtve u Banovini, toj na-
soj matici, s druge strane, da upremo sto
više kod sabiranja za Družbu, da nadom-
jestimo manjak, što ga imademo iz Ba-
novine.

Jos jedno.

U raznih zgodah pregledao sam Druž-
bine škole, većinu i ove školske godine i
mogu s radošću ustvrditi, da škole dobro,
njeke vrlo dobro napreduju. Učitelji i uč-
iteljice u velikoj većini vrše svoje školske
dužnosti.

Mnogi i mnoge njih vrše i razne
dužnosti kao Hrvati i Hrvatice. Drže školu
za odrasle analfabete, podučavaju u pje-
vanju, sudjeluju kod narodnih i jobrotvor-
nih zabava, pomažu kod narodnih gospod-
arskih društava, u obič utječu, gdje mogu
u življenu naroda. Rad bili, da to svu po-
svojih silah čine. Prva i glavna njihova

je dužnost škola, ali ta ne isključuje dra-
goga rada u narodu, među kojim se živi.

I mnogi roditelji školske djece čine

svoju dužnost obzirom na školu. A ta njih-
ova dužnost sastoji u tom, da žalju svoju

djecu u školu redovito, svaki dan, na dobu,

često i ne bogato nego često odjeveno, to

opskrbljuju sa svimi školskim potreboćima.

Mnogi vrše tu svoju dužnost, išli ju

zaljbože koji ju ne vrše, koji svoje djece

šalju u školu samo kad ga drugde ne-
potrebuju, makar za što, koji puste djece u

u školu zamazanu, koji ne da po-

troši za knjigu, planiku, risanku, poro-
čniku.

Takvih ima i u gradovima i na selima,

a neki joli smjelo bili. Takvih žolo dobra

svoj djeći, ma koliko govorili da jih ljubo;

inacu ne, brinu za будуćnost svoga po-

čuda; i negativalni su onim, koji su njim
omogućili školu. Vrće molim i osobito na
sreću stavljam svim našim roditeljima, koji
imadu prilike poslati djece u hrvatske
škole, da jih salju svaki dan redovito. Često,
svim opskrbljenu.

Čim više ih bude vršilo tu svoju du-
žnost, tim radje će Družbini dobrovrtori i
dobrotvorce davati i sabirati prinos, tim
većom ljubavlju će uprava Družbe vršiti
svu svoju zadaću, tim više će se srići pro-
sjeku medju našim narodom, tim jači biti
će traci naše buduće slobode.

(Ovaj je govor g. Družbinoga pred-
sjednika bio na mnogim mjesnim prekladan-
jem odbravljene, dok je na kraju popraćen
dugotrajnim pjesmom i odusvjetljenim kli-
canjem predsjedniku i Družbi.)

† Dr. Ivan Kalčić.

U prošlom smo broju donieli tužnu
vest o smrti uzor rodoljuba g. Dra. Ivana
Kalčić-a e. k. nadštropskog lečnika. Zala
Mihalysa u Ugarskoj, premiulog dne 28.
pr. m. sa 69 godina života. Danas prih-
jevamo pismo njegovog sina gosp. Ivana
Kalčić-a, e. k. poručnika u 11 hrvatskoj pu-
kovniji. Žala Mihalysa, što ga je ovaj pi-
šao g. zastup: profes. M. Mandiću glavnom
suradniku „Naše Slogi.“

Iz tog pisma proizlazi kako je ne samo
plemenito četviro u radio nezaboravni
naš rodoljub, već također kako je on značio
u sreću svog jedinca sina e. k. časnika pre-
nesti ona uživljena životstva koje je sam
gojio. Slava plemenitomu pokojniku u čest
dječinom sinu. Eva pismo:

Velećenje gospodine!

Sigurno Vas je dosada stignula vest
o nagloj smrti premiulog i nezaboravnog
mi oca Dra. Ivana Kalčića, umirov. es. i
krt. drž. stozernog lečnika.

Smrt njegova prevelik je gubitak ne
samo za mene jedinca mu sina, već za
čitav njegov rod, za cijelu našu milu do-
movinu!

Onu nam ga je otela upravo u čas, kad su je htio vratiti u domovinu,
preseliti su sasvim u zavljaj, da ondoje u
predvederje svog života još korisno djeluje
za naš narod, za naš dom!

Zaljbože mu nije bilo sudjelio, ispu-
niti tu zadnju želju!

Kako je ljubio svoj narod i rođunu
grudu to se jasno vidi iz toga, da joj je
ostao uvijek vjeran sin, premda su ga od-
nosi i njegov stalež silili, da gotovo sav
svi život sproveđe daleko od miloga mu
zavičaja.

Uvijek se je tužio, da oni mnoga
dobra djela, što ih je za čitav život
svuda ali osobito ovdje u svojoj zadnjem
horavistu podčinio, nisu mogao izkoristiti
svom narodu već samo sudjelom. Jer plo-
menitu mu dušu nije nikada pitala, dall
je lko rođak ili prijatelj ili prijatelj ili no-
biti, on jo u svakomu višu biljnjega
to ga kao takova pomagao, gdje je samo
mogao.

Sudbina mu nije dopustila, kako već
rekoh, da se sada vrati u zavljaj, da tamu
budi na korist svom narodu, kojeg je tako
ljubio.

Iskazi svakog četvrtka
o podne.

Nečekani dopis se no vrataju
nepotpuni na tiskaru a
nefrankirani na primjer.
Predplata na postarinom stoji
10 K u obče, } na godinu
5 K za pojed. } ili 5 K
ili 5 K - od. od 250 na
pol godine.
Izvan carevine više postarina.
Plaća i utučuje se u Pulu.

Po jedinstveni broj stoji 10 h., zao-
stali 20 h., kolik u Pulu, toll
izvan iste.

Uredništvo i uprava nadse
u "Tiskar. Legion" i dr. prije
J. Krmptić i dr. (Via Giulia
br. 2), Karneonica ne raspovlađuju
svoje pisme i predplate.

Ali ipak je on nesto učinio, što će
njegovu uspomenu uzdržati vječnom i za
sto će mu narod biti zahvalan.

U listu, što mi ga je ostavio, zamolio
me, da načinim stipendij od 12.000 kruna
na njegovo ime za učeće se mladiće nje-
gova roda, rođeno u Lipi, a ako takvih
ne bi bilo, za mladiće rođene u Lipi, ka-
kogod im ime bilo.

Osim toga mu zamolio u tom listu,
da ga dadem pokopati u zavljaju u Lipi.

Meni, dragi sinku, daj napraviti grob
u blizini crkvice u Lipi i daj me tamo
pokopati pak bilo i izvan općeg groblja.
Dobro bi bilo, da tamo kakovo mjesto
nadje, ko je prikladno za očeha groblje —
dočim tamo jošte neima nikakvog —
groblja.

To je u slučaju, da me Bog k sobi
pozove moja zadnja želja.

Ljubim te srđeno

Olac.

Zala Mihalysa 8. unja 1907.

Mili sinko Ivica!

Opazam da mi srđe uviek nereditne
bije. Molim Te, izpuni mi što sam Te za-
molio u gornjem pismu 3. maja 1907.

Zala Mihalysa 2. marta 1908. u 6 i
pol satih na večer.

S Bogom Olac.

Ja sam ovo pismo istom drugog dana
poslje njegove smrti otvorio, jer me dotle
nije bilo ovjeg — bio sam na dopustu u
Beču. Tuko je već bilo prekasno, da tu
njegovu želju odmah ispunim te sam ga
srđom pokopao na ovdješnjem groblju
kraj premlini plemići mi majke — njegove supruge
koju je neizmerno ljubio.

Naravno, da mi dužnost nalaže, da
ispunim zadnju njegovu želju. Čim dake
mine zakoniti rok, dat cu ga iskopati i
prenijeti u Lipu i tamo doстоjno pokopati.
Dotle ću dati prekriti mu grob, a na
grobnim kamen napisat čemo mu kao Pre-
radovlju:

„U tom polju daj mu groba,

Tvojim evljucem grob mu kiti“.

I tako će se on povratiti u svoj za-
vljaj zaljbože ne više živ, već da uved
svog naroda sniva vječni san.

Slava mu!

**Skupština „Gospodarske
zadruge“ u Kastvu, dne
3. svibnja 1908.**

Na poziv podpredsjednika g. Kazimira
Jelčića obdržavala se je glavna skupština
zadruge pod ob. „Ložom“ u Kastvu pod
predsjedanjem istoga od 9. ure u jutro do
1 po podne. Zadrugara je pristupilo 16
skupštini od 300 do 400. Pozvani po pred-
sjedanjem, položio je svaki po jedan nov-
čić, da se prisutni pobroje i sakupilo se
ukupno 6 K 84 Il. za družbu sv. Cirila i
Metoda za Istru. Nego kuke dolazili jedni,
odlazili drugi nisu svi polozili novčelicu u
onoj stici skupštinskoj. Opaža se još uvick
potreba, da se sagradi velika dvorana u
Kastvu, gdje bi se moglo obdržavati slike
skupštine, a da svaki skupštinar čuje logije
o čemu se razpravlja.

Rječnikoštoj načelnik g. Jelusić otvorio skupština i izričao odustrog predsjednika g. dr. M. Jaginiju, koji zaprišen, brzavom srdično pozdravio skupštinsare (skupštinski klub Življenja), pozdravio i svi svoje strane prijatne, veselo, što su se u tijekom broju održavali. Spominjao, kako ova zadružna broj dana 778 članu, dočim krajnjem g. 1907. bilo ih 749, više 26 od 929 godine 1908. Nitko desetak nekajih sličnih zadružava u Istri ne broji toliko. Članovom, koji su od zadnje skupštine umrli, kljuc Štefan, a živućim, zaštel kriješko zdravlje.

Iza toga slijedio je izvještaj tajnika g. N. Žica o djelovanju „Zadruge“ u minulom god. 1907., iz kojeg postoji bili obširni istak, na običaju u izveštaju posebnog knjižicom, vadiću u kraku slediće: Zadržani odbor obdržavao g. 1907. ukupno 6 sjednica. Prošle godine razpalo se 115 kvintala modre galice, a ostalo je jošto 15.45 na razpolaganje ove godine. Na novi račun dobivalo se do 100 kvintala i mogu je članovi dobiti kod zadružnog blagajnika po 72 silita kilogram. Spominje, što se poduzeo u pitanju voćaka i povratarstva iz zadružnog vrta razpalo se 10.000 loza među zadruge po 40 silita od stotine. Da bi gospodari uvidjeli svoju korist pri obnovi vinograda i upoznali pravi način raspodjeljivanja loza na američkoj podlozi, za-vezao se je g. Ivo Lencić, c. kr. putujući učitelj poljodjelstva, da bi se u okružju ove zadruge učinio za svd takav jedan uzorni vinograd. Izabran je u tu svrhu posjed u Rubesima i to na zemljištu Pavlinić Eugena, koji je to razkrečio uz državnu podršku i ovih se buši danu isti sagradjuje lozom. U taj uzoren vinograd imali će pristupa gospodari, kojih zanima vinogradarstvo, a osobito pak u one dane, kad bude objavljeno kakvo podučavanje sa strane putujućeg učitelja gospodarstva. Vrlo malo prijavilo se gospodara za napravu poholjšanja svojih pašnjaka i livada. Obzirom na suku i pomanjanje krmne, nastojanjem zadruge i občine podrijetljen je ovoj zadruzi državna podrška od K 2000., su kojom nabavilo se 375 kvintala cene uz polovinu cenu, porazdjeljeno među siromašnije zadruge, koji su se prijavili bili.

Kod treće izložbe goveda u Kastvu dne 23. oktobra 1907. bilo dopunjano 139 glava, od kojih nagradjene 33 sa 700 K. 600 K dalo je pokrajinsko vijeće a 100 K ova zadružna. Uspjeli mnogo povoljniji nego onaj pred tri godine, osobito obzirom na uzgojanje teladi, potekle od zadružnih bikova obrenerthalke pasmine. Ovih bikova dobivalo se 7 prošle godine. Gleda osiguranja goveda, obzirom na političke promjene u Istri, moći će se pristupiti u društvo ustrojeno za cijelu pokrajinu. Od goveda, što su bila prošle godine osigurana kod ove zadruge uništo je K 28.40. Nabavilo se 10 kom. knjige „Živinski lećnik“ od dr. Jagića na razpolaganje zadruge. Oberenthalški kravu uz obročno odplaćivanje nije se moglo dobiti. Ustrojenje društva za uzgojanje goveda u ovom kraju nije se moglo osvrtoviti dosad ja bilo bi vrlo potrebito.

Kupovanje goveda izvan pokrajine kao proračuna istih preko medje zadaje gospodarima istih većom znajnijim troškovima i neprilika uslijed nove trgovacke negodbe između Austrije i Ugarske. Osnosito je dovoz i izvoz goveda i krmaka tegotan u pogromičnim kolartima kao što je ovaj. Kad svakog dovoza ili izvoza živilne morske živiljolječnicu istu pregledati koji u Cislajtaniji toliko u Ugarskoj ili Hrvatskoj. Obzirom na tu okolnost zaključio jo je i zadružni odbor, da se upravi molba na c. kr. vladu, da bi se u ovom kolartu najmoštito jošte jednog živiljolječnika i to po mogućnosti baš u Kastvu, tim više, što samo jedan ne može da obavi sav posao sličom kolartu, te uslijed toga često mora pojedini gospodar, da protjeri previšku štetu baš iz razloga, što mu nije moguće dozvati živiljolječnika prigodom bolesti svojeg goveda. Umolilo za zadruge u Puharskoj hrkave nove, a cigaretni papir i druge proizvode.

sa nadalje, da se uplaže spjera poduzeće po jednu još za one kod Benčići, Škrinj, gor. Rukavcu, dol. Rukavcu (Martinjaci), Veprincu, Brigu i kod Trampi u Zametu.

Predsjedatelj občina, da će odbor uzastojati, da ga pravednijim željama predsjedatelja zadruge, bude li siglo raspoređeno to ime g. c. kr. Vladu i pokrajinskim gradashcima, da koje će se zadružni odbor obratiti i budu li zadruge godovljili sve čim dužnosću, da vi raspovite svu potrebitost u članovima uplate. Na prvom mjestu moramo imati potražiti, da nam zadruge na preči leti, jer nekadašnje su u nikoga već u se i svoje kluse, hodećemo li kesedarski raspredavati, žatvajuće se reda, po čemu onda Bog i ljudi pomoci. Potrebita svota za nabavu ovih sprava uvršćuje se u proračun različita i prihoda. Zadrugari sami neka dobjavom kemičkog gnoja poboljšaju svoje pašnjake.

Na poduzimanju opštage raspinjio je g. Dobrilo se 80 još i podišlo zadruge.

Najviši ekspolitacija kružila je zadruge pot u umoljene podrške za iste nje dobiti.

Na molbu zadruge upravljene na ministarsku poštedjeljstvu, gleda dozvodenja podpore za dohavu umjetnog gnoja raspredjeljeno je zadružni K 500, kojeg se gnojna jošto primilo obzgrem na pretrašnu narudbu za ovu godinu, te će se valjda istog primiti u jeseni ove godine.

Zelje občenito poholjati gospodarstveno prilike bilo je koliko su strane zadruge toli su strane občine već višekrat zatraženo, da bi se u okružju ove zadruge namjestilo jednog putujućeg učitelja gospodarstva, a sva je prilika, da će se takvu silu u ovom kolatu i dobiti.

Od lovnih taksa i globi primilo su je za minulu godinu K 875.28.

Od „Posužnica“ u Vakoskom prošle godine K 50, u ova K 100 kao dar.

Nabavilo se jedno tiskalo (torkul) i predalo se jo latog na uporabu članovima iz Trinjaljice i okolice, a ljetos nabavilo se jednu slameoreznicu i predalo ju na uporabu u Žaluku i bližnju okolicu.

Ovaj izveštaj odobrava skupština na posebno izvršenje predsjedatelja obziru na potrebu živiljolječnika i putujućeg učitelja u kolarni ove zadruge, jednoglasno zaključuje, da se pozuri pitanje namještaja istih.

Na poziv predsjedatelja proglašila je zadružni blagajnik g. Rud. Jelusić pojedine stavke obraćenu za god. 1907., iz kojega proizlazi ukupno prihoda . . . K 14.277.10 proti razduhu . . . K 14.192.65 visak u gotovem koncem g. K 84.46

Članarinu uplatilo je 112 zadruge zaostale do konca g. 1906., a 547 tekuce za god. 1907.

Aktivni zaostatak koncem g. 1907. bilo je K 2788.75 od kojih same članarine K 1098

Pasivni zaostaci iznosi su . . . K 403.75

Ostaje čisti aktiv K 2380.—

Inventar povećao se tako proizlazi iz izveštaja g. tajnika sa knjigama, pčelarskim orđjem, ekspolitnicama, jednimi torkulom, slameoreznicom, blikovi itd.

Račune pregledao je nadzorni odbor i proučio u podpunom redu, zato ih skupština odobrava i poduje absolutorijski odboru vrhu istih za g. 1907.

Prelazi se na proračun za god. 1908., kako ga je predložio zadružni odbor u svoj zadnjoj sjednici.

Nakon podjule razprave prilječen je sa svatom prihoda i razduha u jednakom iznosu od K 14.000.

Prošle godine odlučeno je bilo dobiti i jedan torkul za Serdoč i slameoreznicu u Veprinac. Predsjedatelj tumači zašto nije se tomu zadovoljilo, jer se viškom blagajno od K 84.46 nije se moglo kupiti jedno i drugo. Kad bi bili svi članovi na doba zadovoljili svojim dužnostima, a da redovito članarini uplate, mogao bi bilo odbor zadovoljiti odlukom skupštine. Poživa, zato nominirano zadruge na red, jer jedino složnim slijam moći ćemo zadroviti skupnim potrebama zadruge.

Prirodnom razpravu proračuna oglašilo se više skupštinsara, da se nabaviti po jedan torkul ove godine za Serdoč, Matulje, Blažičevu i za Puharsku u Veprinac; slameoreznicu za Veprinac, a onu u Širokoj da se temeljito popravi; plug za sv. Matej starci da se zamjeni novim i 2 ekspolitnicu prigodom bolesti svojeg goveda. Umolilo za zadruge u Puharskoj hrkave nove, a cigaretni papir i druge proizvode.

po jednu još za one kod Benčići, Škrinj, gor. Rukavcu, dol. Rukavcu (Martinjaci), Veprincu, Brigu i kod Trampi u Zametu.

Predsjedatelj občina, da će odbor uzastojati, da ga pravednijim željama predsjedatelja zadruge, bude li siglo raspoređeno to ime g. c. kr. Vladu i pokrajinskim gradashcima, da koje će se zadružni odbor obratiti i budu li zadruge godovljili sve čim dužnosću, da vi raspovite svu potrebitost u članovima uplate. Na prvom mjestu moramo imati potražiti, da nam zadruge na preči leti, jer nekadašnje su u nikoga već u se i svoje kluse, hodećemo li kesedarski raspredavati, žatvajuće se reda, po čemu onda Bog i ljudi pomoci. Potrebita svota za nabavu ovih sprava uvršćuje se u proračun različita i prihoda. Zadrugari sami neka dobjavom kemičkog gnoja poboljšaju svoje pašnjake.

Kod raznih predloga tumači predsjedatelj u postupku kod dijeljenja slike sa državnim podporom, o političkim promjenama u Istri obzircu na kompromis između Hrvata i Slovenaca sa Talijanima Istre, te da bi imala nastati i na gospodarskom polju pokrajine, itd.

Na predlog nadzornog vjeća prihvata skupština, da se pozove zadružnu avezu u Puli, da započne poslovati, kako bi koristilo bilo za sve začlanjene zadruge Istre skupnog dohavna modre galice i ostalog, posto od zadružne sveze u Ljubljani ova zadružna plaća samo članarinu a neviđi nikad koga odanje.

Oduševuje se, da za svaki oveči potrošak za popravak zadružnog oruđa imaju dotični pokranitelji oruđa platiti privalu odbora, drugče morati će sami snosati trošak.

Presto se konačno na zadnju točku dozvovenog reda, ga se je na sreću vuklo brojeve i bijatučevorica zadruge na račun zadruge dozivljivo začlanjena u društvo sv. Jeronima u Zagrebu i to: Josip Ivan Skrbetić, Spinčić kbr. 9, Baćić Ivan, Jurčić, kbr. 63, Puž Ivan, Pohri Puževbeg, kbr. 58 i Kost Josip, Marčetić kbr. 99.

Medju 106 zadruge podišlo se na sreću gospodarskog oruđa, i to 50 kom. skara, 10 mješice za sumporanje, 10 noći za elepljenje i 36 kosa.

Pozdržalo se među zadruge do 400 knjižica „Vođarstvo“, „Povratarstvo“ i „Kuharstvo“ što ih je izdala „Voćarska“ zadružna u Karlovcu, kao i izveštaje proslodjivo glavne skupštine.

Izjaviv dnevni red, predsjedatelj zaključuje skupštinu u 1 sat iza podne.

Protiv crnoj uvredi.

Prigodom obnova koji će se vršiti u Beču dne 18. t. mj. na usponujuće jubileje N. V. u tluži i tlužu primjeraka raspodjeljeno se program u kojem se Hrvatsko vojnoke Šorežane i Graničare priznaju u najnajljivoj slici, to pisalo o njima kao da su to bili divljaci, ciganji lupeži...

Prilikom ovih uvrdoma nanešenih narodu kome Beč ima da zahtavi što ga nije turska sila razorila, ustali su odmah Istarski i Dalmatinski akademici i u imo naših zastupnika podgođe prosvjed Dr. Ivčević, Dr. Trosić i Blankini to se oštvo potušile predsjedniku jubilarnog odbora, koji je požalio što se tako pisalo i priznalo Hrvatima njihove zasluge. Naredio je odmah da se učiliši u zalihi 12.000 ulaznica se primjeraka programi i tiska novih 50.000 izlaza u kojima se imade vjerno po povijestnoj istini pisati o Hrvatima.

Time je ova oseća dovršena, ali Hrvati su zaboravili no mogu. Novi je to dokaz kako nas tamo gori volje, i nova nauka, kako nam je postupati.

Hrvati i Hrvatici!

Sjetiti se svakom zgodom „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru. Upotrebljavajte Družbene marke, a svaka zapada samo i novčić. Kupujte uvek Družbene žigice, prigodom bolesti svojeg goveda. Umolilo za zadruge u Puharskoj hrkave nove, a cigaretni papir i druge proizvode.

Glavna skupština družtvu „Lega Nazionale“.

Prigovoriti će nam se možda budi s kojim strana što se svake godine obavljemo raspisati na djelovanje ovog zloglasnog talijanskog društva u našem Primorju i u Dalmaciji. Nu mi držimo, da smo dožni budući ekim pratiti pješino djelovanje, kaj je je u prvom redu napravo proti našoj pokrajini, na naših pokrajincima, na njegova razgradjenje, na njegovu propast.

To djelovanje nemamo i ne smijemo omaložiti, kao što to čine nekoj naši drugovi junaci sebi i druge: nebojimo se jo, nemojemo nam viso naškoditi, održavati smo se proti njoj do sada, tim lagom odbrati ćemo ga u buduću.

Nijedan pravi vojskodjiva ne smije raspisati svog protivnika, pa i kada slab bio, tim manje pak u našem slučaju, gdje nam stoji na suprot protivnika, i kada, oboružan i sprijediven boljim i mnogobrojnjim oružjem nego li je naše.

Istina je, da se „Lega“ daleko većim novčanim sredstvima i inteligencijom brojnjom podporom nemože pohvaliti uspjehi, kakve jo sada postigla naša skupština „Družba“ u Istri, ali pri tom nevalju zahoravati, da „Lega“ nemože absolutno ništa izgubiti, jer u Istri nije ni jedno talijansko dijete u pagljivoj, da će se odnarediti, i što je najglavnije, djele, venje „Lega“ je našilno, protunaravno i protupadagogičko, dočim je ono „Družba“ najnaravnije, najplomljivije i najpostožnije.

Ovogodišnju skupštinu „Lega“ obdržavana je u nedjelju dne 24. maja o. g. u talijanskom gradištu Riva, u južnom Tiranu. Tim povodom stigli su se tamo talijanski privaci južnog Tira, Trsta, Istra, Gorice i tak ſiz Dalmacije. Priredjene su tamo velike svečanosti prije i poslije skupštine, ali to nas manje zanima nego li izveštaji blagajnika i tajnika.

„Lega Nazionale“ podišljena je u tri odjela: u skupinu jadranske, tridentsku i u dalmatinsku grupe. Ukupni prihod svih triju odjela 249.860.03 Kr., a razvod samih dalmatinskih grupa 68.738.11 Kr. Ukupna pak imovina cijele organizacije siza do 746.662.52 Kr, a dalmatinske grupe posjeduju 217.259.69 Kr. Kako se vidi, ova brojka nisu neznačne, a tim više moraju zabiljni, tad se pomišli na pozivnost Talijana u kraljevinu, a napose na fantašičnu darezljivost renegata u našem Primorju.

Ove brojke govore više nego li najdeblje knjiga o marljivosti, pozitivnosti naših za novolju susjeda. Kad bi naša „Družba“ razpolagala ovakovim sredstvima, ona bi kod počinila prava čudesa.

Prijevara se često, da je absolutno nemoguće, da bi dalmatinski Talijani sami mogli smoci tako ogromno svote gođilimicu, kaj što je smazu na korist „Lega“. Taj prigovor nije stalno bez temelja, jer da bi stanovništvo mjenjalo Zadar i saka zavedenih talijanaca u prijnski gradovima Dalmacije sakupila u samoj jednoj godini skoro 85.000 kruna, toga nam je nitko u glavu zabititi nemože.

Za drugom „Lega“ stoji druga, mnogo jača, bogatija i razprostranjujuće društvo, a to je zloglasna irođantska „Dante Alighieri“ u kraljevini Italiji, koja sašlo godinice svoj bogati prihod putom pouzdanih i podružnica u Dalmaciji, Trstu i Istri.

Posljednjo doba bacila se „Lega“ svom zavlinom na Dalmaciju, gdje je hrvarski narod tamošnje talijanske skuđio u njegovu pravo granice. Na glavnoj skupštini „Lega Nazionale“ proglašeno je izvještje odsutnog prof. Vitaljana Brunelli-a, predsjednika upravnog vjeća dalmatinskih grupa. U svom izveštaju je prof. Brunelli, poznati, zadarski talijanski obično izvještio o radu dalmatinskih grupa, o prihodima na plesovima i zabavama, da je izve-

